

BÖLÜM 14

PARAZİTOLOJİ

Ahmet ÖZKEKLİKÇİ¹

Canlılar hayatlarını beslenerek veya çoğalarak sürdürürler. Bunu ya tek başına ya da başka bir canlı ile birlikte yaşayarak yapar. Tek başına yani özgür yaşamda başka bir canlıya ihtiyaç duyulmazken, birlikte yaşamda başka canlılara ihtiyaç duyulmaktadır. Farklı iki canlının birlikte yaşamasına **simbiosis** denir. Üç çeşit simbiosis vardır.

1. Sığıntılık (commensalism): Bir canlı diğerinden yararlanır ama ona yarar ya da zarar vermez. İnsan bağırsağındaki *Entamoeba coli* sığıntı olarak yaşamaktadır.

2. Yardımlaşma (mutualism): İki canlı da birbirinden yararlanır. Likenlerdeki algler mantara besin hazırlar, mantarlar ise algleri korur.

3. Parazitlik (parasitism): Bir canlı diğerinden yararlanırken ona zarar verir. İnsan derisine yerleşen uyuz ve sıtma etkeni olan *Plasmodium* gibi. (2, 6)

Parazitlik ve Parazit Hastalıklarının Önemi

Başka bir canlının vücudunun üzerinde veya içinde, ona zarar vererek yaşayan canlıya **parazit**, oluşan enfeksiyona da **parazitöz** adı verilir. Parazitleri ve **parazit** hastalıklarını inceleyen bilim dalına ise **parazitoloji** denir. (4, 5)

Parazit hastalıkları genelde uzun süren, kronik hastalıklardır. Bu nedenle taşıyıcılık ve bulaştırıcılık devam etmekte hastalık yaygınlaşmaktadır.

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıbbi Parazitoloji Laboratuvarı

KAYNAKLAR

1. Garcia LS, editörler. Diagnostic Medical Parasitology. Santa Monica-California: ASM Press; 2016.
2. Yazar S, Kuk S, Miman S, Saygı G. Saygı'nın Temel Tıbbi Parazitolojisi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları; 2016.
3. Sastry AS, Bhat KS. Essentials of Medical Parasitology. India: Jaypee Brothers Medical Publishers; 2014
4. Özcel MA, Özbel Y, Ak M, editörler. Özcel'in Tıbbi Parazit Hastalıkları. İzmir: Türkiye Parazitoloji Derneği Yayını; 2007
5. Unat EK, Yücel A, Altaş K, Samastı M. Unat'ın Tıp Parazitolojisi. İstanbul: Cerrhapaşa Tıp Fak. Vakfı Yayınları; 1995.
6. Çetin ET, Anğ Ö, Töreci K. Tıbbi Parazitoloji. İstanbul: İstanbul Tıp Fakültesi Yayınları; 1995.
7. World malaria report. World Health Organization(WHO). Erişim:16.03.2020. Adres: URL: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/world-malaria-report-2019>